بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان ـ عیراق

پشت بە حوکمی برِگە(1) ی ماددەی (56) لە یاسای ژمارە (1) ی سالّی (1992) ی، هەموار کراوو، لە سەر داوای ئەنجومەنی وەزیرانی هەریٚمی کوردستان ـ عیراق، ئەنجومەن لە دانیشتنی ژمارە (2)ی رۆژی (2006/9/5) ی خۆیدا، برِیاری دانانی ئەم یاسایەی خوارەوەی دا:

یاسای ژمارە (5)ی سالّی/2006

یاسای وەزارەتی کارەبای هەریٚمی کوردستان ـ عیراق

ماددەی یەکەم: مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە، ماناکانی بەرامبەریانە:

یەکەم: هەریٚم: هەریٚمی کوردستان ـ عیراق.

دووەم: وەزارەت: وەزارەتی کارەبای هەریٚم.

سیٚیەم: وەزیر: وەزیری کارەبای هەریٚم.

چوارەم: بریکار: بریکاری وەزارەتی کارەبای هەریٚم.

پیٚنجەم: ئەنجومەن: ئەنجومەنی راویٚژکاریی وەزارەتەکە.

ـ ئەرکوفرمانی وەزارەتەکە ـ

ماددەی دووەم: وەزارەت، ئەم ئەرکوفرمانانەی خوارەوە دەگریٚتە ئەستۆ:

یەکەم: بەرهەم هیٚنان و و زامنکردن و دابەشکردنی وزەی کارەبا.

دووەم: بەگەرِخستن وچاکردنەوەی بەردەوامی بنکەکانی بەرهەمهیٚنانی کارەباو، تۆرِەکانی گەیاندن و دابەشکردنی.

سیٚیەم: بەشداری کردن لە بەهیٚز کردنی ئابووریی نیشتمانیدا لە بواری بەرهەمهیٚنانی وزەو گواستنەوەی و گەیاندن بە بەشدارانی بەگشت تویٚژەکانیەوەو کۆنترۆلّ کردنی تۆرِی کارەباو کۆکردنەوەی کریٚکانی و بەرزکردنەوەی ئاستی ئەنجامدانی کار، بە مەبەستی پەلە لیٚکردن لە پیٚشخستنی ئابووری و کۆمەلاّیەتی و رۆشنبیری لە هەموو لایەکی هەریٚمدا لە ریٚگەی دامەزراندنی ویستگەی بەرهەمهیٚنی نویٚ وپیٚشکەوتوو بۆدابینکردنی پیٚداویستی کارەبا بۆ هەنووکە وئایندە جگە لە دامەزراندن وفراوانکردنی تۆرِی گواستنەوەو دابەشکردنی کارەبا ، بۆ ئەوەی لەگەلّ پیٚداویستی زیادبوونی بارگەکان (الاحمال)و،

بەرزكردنەوەی پلەی دلّنیاییدا بگونجیّ و، گەیاندنی تەزووی كارەبا بۆ بەشداران ، بەپێی ئاكارەكانی پێوانەیی داواكراو.

چوارەم: ئامادەكردنی پلانی سالانەو دوورخایەن بۆ كەرتی كارەباو، سەرپەرشتیكردنی جێبەجێكردنی پلانە بریار لەسەردراوەكان و، هەلّسەنگاندنی ئەنجامی جێبە جێكردنە كە.

پێنجەم: ئامادەكردنی لیّتۆژینەوەی كەلّكی هونەری و ئابووری لەسەر پرۆژەكانی وەزارەت و، پێشنیازی تۆماركردنیان لە نێو پلانەكانی وەزارەتدا و، جێبەجێكردنی پرۆژە بریار لەسەر دراوەكان و رەچاوكردنی سەلامەتیی ژینگە.

شەشەم: كۆشش بۆ وەكێشكردنی سەرمایەو، هاندانی وەبەرهێنانی نیشتمانی و بیانی لەو كەرتانەدا كە پێوەندییان بە ئیشوكاری وەزارەتەكەوە هەیە.

حەوتەم: هەماهەنگی وتەواوكاری (التكامل) لەگەلّ وەزارەتەكانی فیدرالّدا.

- پێكهاتەكانی وەزارەت -

ماددەی سێیەم:

یەكەم: وەزارەت لەم پێكهاتانەی خوارەوە پێك دێت:

1- وەزیر :سەرۆكی بالاّو بەرپرسی ئیش و كاروئاراستەكردنی سیاسەتی وەزارەتەكەیەو سەرپەرشتی و چاودێریان دەكا، هەموو بریارو فەرمان و رینماییەكیش كە پێوەندیی بەئەركوفرمان وپێكهاتەو دەسەلاّت وكاروباری دیكەی هونەری و دارایی وئیداری ورێكخستنی وەزارەتەكەوە هەبیّ، بەپێی حوكمەكانی ئەم یاسایە لە وەزیرەوە دەردەچن وخۆی سەرپەرشتیی جێبەجێكردنیان دەكات و بەرپرسیشە لە بەردەمی ئەنجومەنی وەزیراندا چونكە خۆی ئەندامێكی هاوكاری ئەنجومەنەكەیەو، بۆی هەیە هەندیّ لە دەسەلاّتەكانی خۆی بە بریكاری وەزاەتەكە، یان بە بەرێوبەرە گشتییەكان یان بە هەر فرمانبەرێكی وەزارەتەكە، كە خۆی بەباشی بزانیّ، بسپێریّ.

2- بریكاری وەزارەت: لە چوارچێوەی ئەودەسەلاّتەی كە وەزیر پێی دەسپێریّ، یاریدەی وەزیر دەدات لە ئاراستەكردن و سەرپەرشتیكردنی كاروباری وەزارەتدا.مەرجیشە بروانامەی زانكۆی تایبەتمەندی هەبیّ.

3- نووسینگەی وەزیر: فرمانبەریّ بەپلەی بەرێوەبەر،بەرێوەی دەبا ،كەبروانامەی زانكۆی هەبیّ و ژمارەییّ فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

4- نووسینگەی بریكاری وەزارەت: فرمانبەریّ بە پلەی بەرێوەبەر بەرێوەی دەبا،كە بروانامەی زانكۆی هەبیّ. ژمارەییّ فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

5- راوێژکاران: لە چوارکەس زیاتر نابن.مەرجیشە بڕوانامەی زانکۆیان هەبێ و خاوەن ئەزموون و کارامە بن.

6- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی کاروباری ئیداری و دارایی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا،کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و، خاوەن ئەزموون وپسپۆڕبێ.

7- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی پلاندانان و جێبەجێکردنی پرۆژەکانی کارەبا: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا،کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ،خاوەن ئەزموون و پسپۆڕبێت.

8- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی بەرهەمهێنانی وزەی کارەبا: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا،بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕیش بێت.

9- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی گواستنەوەی وزەی کارەبا: : بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ،خاوەن ئەزموون و پسپۆڕبێت.

10-بەڕێوەبەرایەتی گشتیی دابەشکردنی وزەی کارەبا: : بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ،خاوەن ئەزموون و پسپۆڕبێت.

11-بەڕێوەبەرایەتی گشتیی کۆنترۆڵ و پێوەندیکردن: : بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ،خاوەن ئەزموون و پسپۆڕبێت.

دووەم: لە هەر پارێزگایێ، لە پارێزگاکانی هەرێمدا، بەڕێوەبەرایەتییەکی گشتی کارەبا پێک دەهێنرێ، وفرمانبەرێ سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبا،کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕبێت.

ماددەی چوارەم:

یەکەم : ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەت پێك دێت لە:

1- وەزیر ـــــ سەرۆکە.

2- بریکاری وەزارەت ـــــ جێگری سەرۆکە.

3- نوێنەری وەزارەتی دەرامەتە سروشتیەکان ـ ئەندامە ـ بەمەرجێ پلەی لە پلەی بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێ

4- نوێنەری وەزارەتی ژینگە ـ ئەندامە ـ بەمەرجێ پلەی لە پلەی بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێ

5- راوێژکاران، بەمەرجێ لە سێ کەس زیاتر نەبن ـــــــ ئەندامن.

6- بەڕێوەبەرە گشتییەکانی وەزارەتەکە ـــــــ ئەندامن.

7- هەر شارەزایەکی پسپۆڕ،کە وەزیر ، لە ناو وەزارەت یان لە دەرەوەی وەزارەتەوە دەستنیشانی بکات ـــ ئەندامە

دووەم:ئەنجومەن، دەربارەی ئەم کاروبارانەی خوارەوە (ڕاویژ) پێشکەش دەکا:

1-ڕێکخستنی سیاسەتی بەرهەمهێنان و گواستنەوەو دابەشکردنی وزەی کارەبا ودانانی پلانە ستراتیجیەکان.

2- ڕێکخستنی وەبەرهێنان لە بواری کارەبادا.

3- لەسەر پێشنیازی وەزیروبەبڕیاری ئەنجومەنی راوێژکاریی وەزارەت،کریێ کارەبا دیاردەکریێ، بەمەرجێ ئەنجومەنی وەزیران پەسەندی بکات.

ماددەی پێنجەم :

یەکەم: ئەرکوفرمان و ئیشی تایبەتی پێکهاتەکانی وەزارەتەکە،بە پەیرەوێك دیاردەکرێن.

دووەم:وەزیر، بۆی هەیە ،بەڕێوەبەرایەتی،یان بەش، یان هۆبە،لە پێکهاتەکانی وەزارەتدا بەپێی پێداویستی ئیشەکانیان،لە کاتی پێویستدا ،بکاتەوە یان لێکیان بدات،یان پووچەڵیان بکاتەوە.

سێیەم:وەزیر بۆی هەیە بەڕێوەبەرایەتی وبەش وهۆبەی نوێ بکاتەوە، یان تێکەڵاویان کات، یان پووچەڵیان بکاتەوە، لە چوارچێوەی پێکهاتەکانی وەزارەت وبەپێی پێداویستی کارەکانی.

ماددەی شەشەم:

وەزیر،بۆی هەیە ڕێککەوتن ،لەگەڵ کۆمپانیا نیشتمانی و بیانییەکاندا، لەبارەی پرۆژەکانی کارەباوە،ببەستێ.

ماددەی حەوتەم:کار بەهیچ دەقێك ناکرێت کە ناکۆك بێت لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا.

ماددەی هەشتەم: پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و،لایەنە پێوەندیدارەکان، حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنەکار.

ماددەی نۆیەم:ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرکردنییەوە دەخرێتەکارو، لە ڕۆژنامەی فەرمیی (وەقایعی کوردستان) دا بلاودەکرێتەوە.

عدنان رەشاد موفتی
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان ـ عیراق

هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە

لەبەر ئەوەی لە حکومەتی هەرێمی کوردستاندا، وەزارەتێکی نویێ،بەناوی (وەزارەتی کارەبا) دانراوەو،فەرمانگەکانی کارەبا، لە فەرمانگەکانی وەزارەتی پێشووی پیشە سازی و وزە،دابڕکراون و، خراونەتەسەر ئەم وەزارەتە نوێیە و، بۆ ئەوەی قورسایی چالاکییەکانی بخاتەسەر بواری بەرهەمهێنان و دابەشکردنی وزەی کارەباو، خزمەتی بەردەوامی بنکەو تۆڕی گواستنەوەو دابە شکردنی وزەی کارەبا بکات و،کارەبا، بۆ هەموو ماڵ و سووچ وقوژبنێکی هەرێمی کوردستان رابکێشی و، پێکهاتەو ئەرکوفرمان و ئامانجەکانی ئەم وەزارەتەش دیاربکرێن،..بۆیە،ئەم یاسایە دانرا.

تێبینی: ئەم یاسایە دوای پەسندکردنی لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستان – وە لەژمارە (63) **ساڵی شەشەم –ی رۆژی** 2007/1/21**رۆژنامەی** (**وەقایعی کوردستان**) **بڵاوکراوەتەوە**.